

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 09 0 K 000748 16 Kžž 2
Sarajevo, 09.03.2017. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u trećestepenom vijeću sastavljeno od sudija Dinke Lukes kao predsjednice vijeća, Ismete Mujanović i Dragana Čorlije kao članova vijeća, uz sudjelovanje Mevlide Šeta kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog M.M., zbog produženog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, odlučujući o žalbama federalne tužiteljice, optuženog M.M. i branitelja optuženog, izjavljenim protiv drugostepene presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 K 000748 11 Kžk od 15.02.2013. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 09.03.2017. godine, u prisustvu federalne tužiteljice Nermine Mutevelić i branitelja optuženog M.M., advokata R.S., te odsutnosti optuženog M.M., donio je

P R E S U D U

Žalbe optuženog M.M. i branitelja optuženog se odbijaju kao neosnovane, dok se žalba federalne tužiteljice djelimično uvažava i presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 K 000748 11 Kžk od 15.02.2013. godine preinačava u odluci o kazni, tako što se optuženi M.M. za produženo krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije za koje je tom presudom oglašen krivim, uz primjenu člana 41. stav 1., 42. tačka 2. i 43. stav 1. tačka 1. istog zakona, osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 4 (četiri) mjeseca, u koju mu se na osnovu člana 50. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 27.07.2007. godine do 10.11.2008. godine.

U ostalom dijelu, drugostepena presuda ostaje neizmijenjena.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 K 000748 11 Kžk od 15.02.2013. godine, kao drugostepenog suda, nakon što je rješenjem tog suda broj 09 0 K 000748 09 Kž od 13.04.2011. godine uvažena žalba kantonalnog tužitelja iz

Sarajeva i ukinuta presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 000748 08 K od 10.11.2008. godine i u ovom predmetu određeno održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, te nakon provedenog krivičnog postupka pred tim sudom, optuženi je oglašen krivim zbog produženog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, u koju kaznu mu je na osnovu odredbe člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 27.07.2007. godine do 10.11.2008. godine. Na osnovu odredbe člana 202. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), optuženi M.M. je obavezan da nadoknadi troškove krivičnog postupka, o čijem iznosu će se donijeti posebno rješenje.

Protiv navedene presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, žalbe su izjavili federalna tužiteljica, branitelj optuženog M.M., advokat R.S. iz S. i optuženi M.M.

Žalbom federalne tužiteljice navedena presuda se pobija zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da se njena žalba uvaži i pobijana presuda preinači tako da se optuženom izrekne kazna zatvora u dužem vremenskom trajanju od one izrečene drugostepenom presudom.

Žalbom branitelja optuženog navedena presuda se pobija zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede Krivičnog zakona, odluke o krivičnopravnoj sankciji i troškovima postupka, sa prijedlogom da se pobijana presuda preinači tako da se optuženi oslobodi od optužbe ili, kako u žalbi navodi, da se „postupi po zakonu.“ Optuženi M.M. u žalbi nije naveo žalbene osnove, a iz sadržine žalbe proizilazi da se navedena presuda pobija zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te u žalbi predlaže da se pobijana presuda preinači i optuženi oslobodi od optužbe.

Federalna tužiteljica je pod brojem KTŽ – K – 46/11 od 25.04.2013. godine i brojem KTŽ – K – 46/11 od 07.06.2013. godine dostavila odgovore na žalbe optuženog i njegovog branitelja u kojima je predložila da se njihove žalbe odbiju kao neosnovane.

Branitelj optuženog je dostavio odgovor na žalbu federalne tužiteljice u kojem je naveo razloge zbog kojih njenu žalbu smatra neosnovanom, pa je predložio je da se ta žalba odbije kao neosnovana.

U postupku odlučivanja o žalbama federalne tužiteljice, branitelja optuženog M.M. i optuženog M.M., trećestepeno vijeća Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine je donijelo presudu broj 09 0 K 000748 13 Kžž od 19.12.2013. godine, kojom je žalbe optuženog M.M. i njegovog branitelja odbio kao neosnovane, a djelimično uvažio žalbu federalne tužiteljice, i u odluci o kazni preinačio presudu Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 K 000748 11 Kžk od 15.02.2013. godine, tako što je optuženi M.M. za produženo krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, za koje je tom presudom oglašen krivim, uz primjenu čl. 41. stav 1., 42. tačka 2. i 43. stav 1. tačka 1. istog zakona, osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 4 (četiri) mjeseca, u koju mu se na osnovu člana

50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ uračunava vrijeme provedeno u pritvoru od 27.07.2007. godine do 10.11.2008. godine, dok je u ostalom dijelu, drugostepena presuda ostala neizmijenjena.

Protiv presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 K 000748 11 Kžk od 15.02.2013. godine optuženi M.M. je podnio apelaciju Ustavnom suda Bosne i Hercegovine.

Odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj Ap-1985/14 od 23.12.2016. godine usvojena je apelacija M.M., utvrđena povreda člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, te ukinuta presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 K 000748 13 Kžž od 19.12.2013. godine i predmet vraćen Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine koji je dužan da po hitnom postupku donese novu odluku u skladu sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

U ponovnom postupku odlučivanja o žalbama izjavljenim protiv presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 K 000748 13 Kžž od 19.12.2013. godine, održana je sjednica trećestepenog vijeća dana 09.03.2017. godine u odsutnosti uredno obaviještenog optuženog M.M., shodno članu 319. stav 3. ZKP FBiH. Na sjednici vijeća federalna tužiteljica je izjavila da u cijelosti ostaje kod osnova, razloga i prijedloga iz žalbe, te kod navoda i prijedloga iz odgovora na žalbe optuženog i njegovog branitelja. Branitelj optuženog je obrazložio podnesenu žalbu, te izjavio da u cijelosti ostaje kod osnova, razloga i prijedloga iz žalbe, kao i kod navoda iz odgovora na žalbu federalne tužiteljice.

Trećestepeno vijeće ovog suda je ispitalo pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti, na osnovu člana 321. ZKP FBiH, da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon, pa je odlučilo kao u izreci, iz sljedećih razloga:

Pobijajući drugostepenu presudu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka branitelj u žalbi navodi da drugostepeni sud u pobijanoj presudi zaključuje da je krivično djelo učinjeno za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini, što je apsolutno nedovoljno za kvalifikaciju određenog krivičnog djela kao ratni zločin. U žalbi ističe da se zaključak o postojanju ratnog stanja u Bosni i Hercegovini u inkriminisanoj periodu temelji na odluci Predsjedništva RBiH o proglašenju ratnog stanja od 20.06.1992. godine (Službeni list R BiH broj 7/92), iako ta odluka u toku pretresa nije izvedena kao dokaz niti uvrštena u dokazni materijal, pa se, kako branitelj navodi u žalbi, radi o dokazu na kojem se presuda ne može zasnivati, zbog čega je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženog nisu osnovani.

U obrazloženju pobijane presude drugostepeni sud navodi (strana 5. pasus drugi) da je u vrijeme učinjenja predmetnog krivičnog djela postojao oružani sukob na području grada S., pa i općine V., a da je poznata činjenica da je u S. oružani sukob počeo još u aprilu 1992. godine. Također je drugostepeni sud cijenio iskaze svjedoka S.D., A.H.1,

A.H.2 i E.M., kao i iskaz optuženog M.M. kao svjedoka, iz kojih proizilazi da je oružani sukob na području općine V. postojao već krajem maja 1992. godine. Na osnovu navedenog drugostepeni sud je zaključio da su radnje optuženog, opisane u tačkama 1. i 2. izreke pobijane presude, učinjene za vrijeme oružanog sukoba između O.s. R BiH i O.s. tzv. S.R BiH na području općine V. Dakle, suprotno navodima u žalbi, zaključak drugostepenog suda da je predmetno krivično djelo kvalifikovano kao ratni zločin ne temelji se samo na činjenici da je to krivično djelo učinjeno za vrijeme rata u BiH, nego i na činjenicama da je na području učinjenja predmetnog krivičnog djela postojao oružani sukob, što se žalbom branitelja optuženog ne dovodi u pitanje. Nadalje, neosnovani su navodi u žalbi branitelja da je zaključak o postojanju ratnog stanja u Bosni i Hercegovini u inkriminiranom periodu na području S. i V., utemeljen na ranije navedenoj odluci Predsjedništva R BiH o proglašenju ratnog stanja od 20.06.1992. godine. Iz obrazloženja pobijane presude (strana 5. pasus drugi) jasno proizilazi da je taj zaključak izveden kako iz činjenica utvrđenim u pravomoćnoj presudi MKSJ broj IT – 98- 29-T od 05.12.2003. godine (tužitelj protiv G.S.), tako i iz iskaza saslušanih svjedoka S.D., A.H.1, A.H.2 i E.M., kao i iz iskazu optuženog M.M., dok odluka Predsjedništva R BiH o proglašenju ratnog stanja takav zaključak samo potkrjepljuje. Nadalje, treba ukazati da navedena odluka predstavlja opći pravni akt iz kojeg sud i ne izvodi zaključke o postojanju ili nepostojanju određenih činjenica, nego takav akt predstavlja izvor prava i služi za rješavanje pravnih pitanja. Kako je drugostepeni sud svoj zaključak o postojanju ratnog stanja, odnosno oružanog sukoba, pravilno utemeljio na naprijed navedenim dokazima, koji imaju uporište i u pomenutoj odluci Predsjedništva R BiH, neosnovanim se ukazuju žalbeni prigovori branitelja optuženog da je drugostepena presuda zasnovana na dokazu na kojem se nije mogla zasnivati i da je time učinjena bitna povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH.

Branitelj optuženog u žalbi navodi da je drugostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka j) ZKP FBiH, jer je u tački 2. izreke pobijane presude ispustio riječi: „te ga tjerali da nepomično stoji duže vremenske periode“ koje su postojale u optužnici i da time nije u cijelosti riješen predmet optužbe.

U vezi sa ovim žalbenim navodima branitelja optuženog ovo vijeće ukazuje da iz obrazloženja pobijane presude (strana 12. pasus šesti i strana 13. pasus prvi), slijedi da je sud cijenio iskaz svjedoka T.K. koji u svom iskazu nije potvrdio da su ga pripadnici paravojnih formacija tjerali da nepomično stoji duže vremenske periode, nego da ga je jedan od tih vojnika prislonio uz zid i tjerao da gleda u njega, izudarao ga i ponovo prislonio uz zid, kada je tog vojnika pozvao optuženi, pa je otišao. Kako iz iskaza svjedoka T.K., kao oštećenog, a ni iz drugih dokaza, se nije mogao prihvatiti dokazanim pomenuti navod iz optužbe drugostepeni sud je u pobijanoj presudi ispustio te navode kao nedokazane. Takvim postupanjem drugostepeni sud nije učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka j) ZKP FBiH, kako se neosnovano ističe u žalbi branitelja optuženog, jer sud može iz činjeničnog opisa djela izostaviti određenu činjenicu kao nedokazanu. Također, ispuštanjem pomenutog navoda iz izreke presude se ne dovodi u pitanje da je pobijanom presudom u cijelosti riješen predmet optužbe, kako branitelj neosnovano ističe u žalbi, jer se ne radi o činjenicama i okolnostima koje čine bitna obilježja krivičnih djela za koje je optuženi oglašen krivim.

Prema navodima u žalbi branitelja izreka pobijane presude je nejasna i kontradiktorna sama sebi, obrazloženju presude i izvedenim dokazima, a presuda ne sadrži obrazloženje o odlučnim činjenicama, što predstavlja povredu člana 312. stav 2. ZKP FBiH. Iz ovih navoda u žalbi proizilazi da se žalbom ukazuje na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Međutim, u žalbi se ne iznose konkretni argumenti u čemu bi se ogledala nejasnoća, odnosno, kontradiktornost izreke samoj sebi ili razlozima, te koje su to odlučne činjenice o kojima drugostepeni sud nije dao razloge, pa se ovi nejasni i paušalni navodi u žalbi nisu ni mogli ispitati.

Žalbom branitelja se ukazuje da, s obzirom da se optužnicom optuženom M.M. ne stavlja na teret da je on izvršio nezakonito zatočenje civila postupajući sud je bio obavezan donijeti konačnu odluku o zakonitosti ili nezakonitosti zatočenja ovih lica, a ne ostaviti potpuno neriješenom činjenicu da li zakonitost ili nezakonitost njihovog zatvaranja smatra bitnim za predmetnu optužnicu.

Ovim žalbenim navodima nije dovedena u pitanje pravilnost pobijane presude.

Naime, iz izreke pobijane presude proizilazi da je optuženi krivičnopravne radnje za koje je oglašen krivim počinio nad nezakonito zatočenim civilima. Dakle, optuženi nije oglašen krivim za nezakonito zatočenje civila, što se ni žalbom branitelja ne dovodi u pitanje, nego za radnje koje je nad njima počinio za vrijeme takvog zatočenja, opisane u tačkama 1. i 2. pobijane presude. U obrazloženju te presude (strana 6. pasus treći. i strana 7. pasus prvi), navedeni su sasvim jasni i određeni razlozi na kojima se temelji zaključak drugostepenog suda o tome da se u konkretnom slučaju radilo o nezakonito zatočenim civilima. Stoga nema nikakve kontradiktornosti izreke presude samoj sebi, niti izreke u odnosu na razloge presude, pa su neosnovani navodi u žalbi da u odnosu na navedenu činjenicu pobijana presuda nema razloga, pa nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH na koju se žalbom branitelja neosnovano ukazuje.

Branitelj optuženog u žalbi navodi da je drugostepeni sud povrijedio princip in dubio pro reo iz člana 3. stav 2. ZKP FBiH, jer je izveo zaključak o pripadnosti optuženog jedinicama V tzv. S.R BiH, iako se u zvaničnim evidencijama optuženi ne vodi kao pripadnik tih oružanih snaga, pa je po stavu branitelja, na taj način učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH.

Ni ovi žalbeni navodi ne dovode u pitanje pravilnost i zakonitost pobijane presude.

Naime, prema odredbi člana 3. stav 2. ZKP FBiH, sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela, ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog. Iz ove zakonske odredbe slijedi da se činjenice koje čine obilježje krivičnog djela za koje se tereti optuženi moraju utvrditi sa sigurnošću. Sud ne može sumnjati u njihovo postojanje, jer bi se u suprotnom radilo o neutvrđenim činjenicama, a što bi za posljedicu imalo i povredu principa in dubio pro reo. Međutim, iz obrazloženja pobijane presude slijedi da kod drugostepenog suda nije bilo sumnje o postojanju odlučnih činjenica. Iz razloga koji su dati na strani 5. pasus 3. i 4. pobijane presude, slijedi da je drugostepeni sud, dovodeći u vezu iskaz optuženog sa iskazima saslušanih svjedoka, sa

sigurnošću utvrdio da je optuženi, u svojstvu pripadnika pomenute vojske obavljao dužnost stražara u logoru B. u inkriminisanom periodu. Dakle, iz navedenog slijedi da je drugostepeni sud u konkretnom slučaju utvrdio ovu odlučnu činjenicu ne sumnjajući u njeno postojanje, jer ona proizilazi iz dokaza na koje se određeno pozvao sud, neovisno od toga što optuženi nije evidentiran u zvaničnim evidencijama. Stoga, suprotno navodima u žalbi branitelja optuženog, nije nepravilno primijenjena odredbe člana 3. stav 2. ZKP FBiH, odnosno, nije došlo do kršenja principa in dubio pro reo, pa se neosnovano žalbom branitelja ukazuje da je učinjena bitna povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH.

Pobijajući drugostepenu presudu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja branitelj u žalbi ukazuje da je nepravilno utvrđena činjenica o postojanju oružanog sukoba na području općine V. u inkriminisanom periodu i da se takav zaključak drugostepeni sud nije mogao izvesti samo na temelju odluke Predsjedništva RBiH o proglašenju ratnog stanja od 20. juna 1992. godine. Ovaj žalbeni prigovor je u suštini isti prigovoru koji je branitelj optuženog isticao u dijelu žalbe kojim se ukazuje na bitne povrede odredaba krivičnog postupka, a o čemu je ovo vijeće već dalo razloge ocjenjujući takve prigovore neosnovanim, pa su iz istih ranije datih razloga i ovi navodi u žalbi neosnovani.

Žalbom branitelja optuženog, kao i žalbom optuženog, pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja osporava se navodima kojima optuženi i njegov branitelj dovode u pitanje kredibilitet svjedočenja svjedoka oštećenog T.K. S tim u vezi branitelj u žalbi citira pojedine dijelove iskaza tog svjedoka i dovodi ih u vezu sa drugim dokazima, a prije svega sa iskazima ispitanih svjedoka, uz ukazivanje na međusobne kontradiktornosti. Tako se u žalbi, između ostalog, navodi da je svjedok oštećeni na glavnom pretresu izjavio da je u logoru B. bio zatočen u periodu od ... godine do ... godine, iako je u potvrdi o njegovom statusu logoraša koja je izdata od strane Federalne komisije, navedeno da je isti bio zatočen u periodu od ... godine do ... godine. Branitelj u žalbi tvrdi da je ovaj svjedok dao neistinite podatke toj komisiji, i iz toga izvodi zaključak da je i pred sudom dao lažan iskaz, te se, pozivanjem na iskaze drugih svjedoka želi predstaviti da ni o datumu početka zatočenja (... godine), ovaj svjedok nije govorio istinu.

Iznesenim žalbenim navodima, po ocjeni ovog vijeća, vjerodostojnost iskaza svjedoka oštećenog T.K. nije dovedena u pitanje.

Najprije, vjerodostojnost i sadržina potvrde izdate od Federalne komisije na koju branitelj ukazuje u žalbi, nije ni bila predmet utvrđivanja na pretresu pred drugostepenim sudom, da bi se mogla prihvatiti tvrdnja da su datumi koji su u njoj navedeni upisani na osnovu toga što ih je lažno prikazao oštećeni. Osim toga, pravilan je zaključak drugostepenog suda da tačan datum dolaska i odlaska oštećenog iz logora ne predstavlja odlučnu činjenicu u konkretnom slučaju, nego je odlučna činjenica da je oštećeni bio u logoru u onom periodu kada je optuženi obavljao dužnost stražara, tj. u vrijeme kada su se desili inkriminisani događaji opisani u izreci pobijane presude. Dakle, odlučne činjenice koje su utvrđivane pred drugostepenim sudom su one činjenice koje su proizašle iz iskaza svjedoka na koje se drugostepeni sud u obrazloženju pobijane presude pozvao, uključujući i iskaz svjedoka T.K., te ocjena vjerodostojnosti tih iskaza

kako pojedinačno, tako i u međusobnoj vezi, o čemu je drugostepeni sud, cijeneći iskaz oštećenog vjerodostojnim, iznio opširne, konkretne i uvjerljive razloge (od strane 8. pasus 5., do strane 15.). Budući da je drugostepeni sud, kod izvođenja zaključaka koji se tiču ocjene vjerodostojnosti iskaza svjedoka oštećenog T.K. (ali i drugih svjedoka), u cijelosti postupio u skladu sa članom 305. stav 7. ZKP FBiH, te određeno i potpuno iznio koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući pri tome naročito ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, a pri tome dovodeći dokaze u jasnu logičku cjelinu, neosnovanim se ukazuje žalbeni navodi da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno zbog toga što drugostepeni sud kod izvođenja tih zaključaka nije slijedio liniju odbrane optuženog, odnosno, cijenio dokaze iz aspekta odbrane.

Isto se odnosi i na tvrdnju optuženog i njegovog branitelja da je oštećeni T.K., zbog nacionalne netrpeljivosti (koju je prema žalbenim navodima ispoljavao prema stanovnicima ... nacionalnosti), imao razlog da lažno svjedoči protiv optuženog, da je čitav postupak „smišljen i montiran“ (kako u žalbi tvrdi optuženi), te da je sasvim nelogično da bi optuženi oštećenom pomagao (krišom mu donosio hranu), a potom ga zlostavljao. Naime, drugostepeni je sud (na stani 10. pasus 2. i 5. i strani 11. pasus 1.), naveo sasvim određene razloge zbog kojih stav odbrane o navodnom motivu oštećenog da lažno svjedoči nije prihvatio, dok činjenica da je optuženi u par navrata pomogao oštećenom, ni u kom slučaju ne isključuje učinjenje krivičnihopravnih radnji optuženog koje su opisane u izreci presude. I po ocjeni ovog suda, upravo činjenica da je oštećeni T.K. potvrdio da mu je optuženi pomagao, potvrđuje vjerodostojnost njegovog iskaza, iz čega jasno slijedi da svjedok oštećeni optuženog ne želi svojim iskazom teretiti ni manje ni više od onoga što je zaista učinio.

Osporavajući vjerodostojnost iskaza svjedoka oštećenog optuženi u svojoj žalbi navodi da je netačna tvrdnja svjedoka T.K. da je dolazio na sahranu oca optuženog nakon rata, jer je njegov otac (optuženog) umro ... godine, dakle prije rata.

Ovim žalbenim prigovorom, po ocjeni ovog suda, pravilnost zaključka drugostepenog suda o vjerodostojnost iskaza svjedoka oštećenog nije dovedena u pitanje. Prije svega, ne radi se ni o kakvom odlučnom pitanju koje bi bilo u vezi sa predmetnim događajem u logoru. Nadalje, ovakvim navodima nije opovrgnut dio iskaza oštećenog da je na sahrani oca optuženog bio, nego se samo tvrdi da je to bilo prije, a ne poslije rata, bez da su uz žalbu ponuđeni kakvi dokazi na osnovu kojih bi se ta tvrdnja provjerila, odnosno, argumenti kojima bi se pravilnost navedenog zaključka drugostepenog suda zaista mogla osporiti.

Branitelj optuženog u žalbi tvrdi da drugostepeni sud nije cijenio iskaz optuženog, odnosno da „pobijana presuda u potpunosti propušta da na bilo koji način cijeni ovaj iskaz“, ukazujući na stav MKSJ po kojem je svjedočenje optuženog vjerodostojnije onda kada on svjedoči na samom početku dokaznog postupka odbrane (a prije izvođenja dokaza odbrane), kao što je to bio slučaj u ovom predmetu.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženog nisu osnovani.

Iz obrazloženja pobijane presude slijedi da je drugostepeni sud, shodno članu 305. stav 7. ZKP FBiH, cijenio iskaz optuženog M.M. na isti način kao i sve ostale dokaze, te

naveo sasvim određene i uvjerljive razloge u pogledu ocjene vjerodostojnosti tog iskaza, odnosno dao razloge zbog kojih određene dijelove tog iskaza prihvata ili ne prihvata. Tako je drugostepeni sud prihvatio dijelove iskaza optuženog koji se odnose na period u kojem je obavljao dužnost stražara u logoru B., jer su ti dijelovi njegovog iskaza potkrijepljeni izvedenim dokazima, dok nije prihvatio dijelove njegovog iskaza kojima poriče učinjenje krivičnihopravnih radnji opisanih u tačkama 1. i 2. izreke presude, jer ti dijelovi njegovog iskaza nisu potkrijepljeni dokazima na koje se drugostepeni sud određeno pozvao. Obzirom na navedeno, suprotno žalbenim navodima, drugostepeni sud je na pravilan i zakonit način cijenio iskaz optuženog, dovodeći ga u vezu sa svim ostalim dokazima. Stoga je irelevantno da li je optuženi svjedočio prije, tokom ili na kraju dokaznog postupka odbrane, pa se i ovaj prigovor branitelja optuženog ukazuje neosnovanim.

Žalbom branitelja optuženog se ukazuje na pogrešan zaključak prvostepenog suda o statusu optuženog kao pripadnika oružanih snaga V RS, jer o tome ne postoji zvanična evidencija. Suprotno ovim navodima u žalbi drugostepeni sud je svoj zaključak o statusu optuženog utemeljio kako na iskazu samog optuženog, tako i na iskazima svjedoka na koje se u obrazloženju pobijane presude određeno pozvao. Osim toga, o istom žalbenom prigovoru (u dijelu žalbe koji se odnosi na bitne povrede odredaba krivičnog postupka), ovaj je sud već prethodno dao razloge, ocjenjujući takav prigovor neosnovanim. Slijedom toga, proizilazi da pravilnost činjeničnog stanja utvrđenog pobijanom presudom, suprotno iznesenim navodima u žalbi, nije dovedena u pitanje ni ovim žalbenim navodima.

Nisu osnovani navodi u žalbi branitelja optuženog kojim se dovodi u pitanje pravilnost zaključka drugostepenog suda o statusu nezakonito zatočenih osoba u logoru B.. Naime, žalbom se ukazuje na dijelove iskaza određenih svjedoka u kojima su oni potvrdili da su prije zatočenja imali oružje, da su (neki od njih) pripadali rezervnom sastavu policije, te da su držali straže oko kuća, zbog čega se po stavu branitelja ne radi o civilima. U žalbi se također ukazuje da u vezi s tom činjenicom pobijana presuda nije cijnila niti jedan dokaz, što je, prema navodima u žalbi, rezultiralo nepotpuno utvrđenim činjeničnim stanjem.

Po ocjeni ovog suda iznesenim žalbenim navodima se ne dovodi u pitanje pravilnost zaključka drugostepenog suda da su osobe koje su bile zatočene u pomenutom logoru imale status civila.

Prije svega, treba istaći da se prema pravilima međunarodnog humanitarnog prava civilima smatraju sve osobe prisutne na teritoriji (pod kontrolom jedne od strana u sukobu), koji nisu pripadnici oružanih snaga i ne učestvuju u borbi, kao i pripadnici oružanih snaga koji su položili oružje, izbačeni su iz stroja ili su onesposobljeni za borbu. Također, treba imati u vidu da, u slučaju sumnje (da li se radi o civilu ili ratnom zarobljeniku), osoba se ima smatrati civilom.

Iz obrazloženja pobijane presude slijedi da je drugostepeni sud cijenio iskaze svjedoka iz kojih jasno proizilazi da su oni u momentu zatočenja bili potpuno izvan borbenog konteksta (svjedok D.P. je potvrdio da je u logor odveden sa svoje njive, dok je obavljao poljoprivredne radove), što se ni žalbom branitelja ne dovodi u pitanje. Stoga

je s jedne strane netačna tvrdnja branitelja optuženog da drugostepeni sud u vezi sa statusom zatočenih osoba nije cijenio niti jedan dokaz, a s druge strane neosnovana u dijelu da se oni ne mogu smatrati civilima zbog toga jer su prije zatočenja posjedovali oružje, odnosno, držali straže, jer iz razloga datih u pobijanoj presudi slijedi da se nije radilo o osobama koje su aktivno učestvovala u borbama pa su tom prilikom zarobljeni. Čak i u tom slučaju, radilo bi se o civilima pod uvjetom da su položili oružje, pa se slijedom toga i ovakvi žalbeni prigovori branitelja optuženog ukazuju neosnovanim.

Pobijajući pravilnost zaključka drugostepenog suda o tome da su civili u logoru B. bili nezakonito zatočeni, branitelj optuženog u žalbi navodi da je u konkretnom slučaju postojala „razumna sumnja“ da su zatočene osobe (zbog toga što je kod nekih od njih pronađeno oružje, te zato što su se neki nakon puštanja iz logora priključili jedinicama A RBiH), učinile neko od krivičnih djela propisanih tada važećim KZ SFRJ, iz poglavlja protiv „osnova sistema i bezbjednosti zemlje“. U vezi s tim u žalbi ukazuje da se radilo o „administrativnom“ pritvoru, tj. o interniranju koje je dopušteno prema odredbama IV Ženevske konvencije (lišenje slobode iz sigurnosnih razloga), pozivajući se na dokaz odbrane – Bilten Srpske Republike BiH, Srpske općine V. za dan 11.08.1992. godine iz kojeg proizilazi da je oštećeni T.K. pušten na slobodu temeljem naredbe ratnog predsjedništva Srpske općine V., a zbog starosne dobi (... godina).

Prije svega, valja naglasiti da su izneseni navodi u žalbi branitelja optuženog kontradiktorni jer, ukoliko se radilo o lišenju slobode zbog postojanja osnovane sumnje da su zatočene osobe učinile neko krivično djelo, onda se nije moglo raditi o interniranju i obrnuto. Iznesene žalbene tvrdnje su, dakle, usmjerene istovremeno na dva različita osnova zatvaranja osoba, koji jedan drugog isključuju. Nadalje, da se u konkretnom slučaju radilo o nezakonitom zatočenju osoba u pobijanoj presudi su dati jasni i konkretni razlozi, pa nema nikakvog osnova za zaključak da se moglo raditi bilo o lišenju slobode na osnovu tada važećeg zakona o krivičnom postupku, bilo o interniranju u smislu pomenute Ženevske konvencije. Naime, iz razloga koji su dati u pobijanoj presudi slijedi da ni jednoj od zatočenih osobi nije saopšteno da postoji osnovana sumnja da su učinili neko konkretno krivično djelo, niti je bilo kome uručen akt nadležnog organa o lišenju slobode, niti je bilo ko od njih ispitan na okolnosti učinjenja navodnog krivičnog djela, nije im uručena bilo kakva optužnica. Sve navedeno sasvim jasno ukazuje da nikakvog krivičnog osnova za njihovo zatočenje nije bilo. S druge strane, da se radilo o interniranju, tj. administrativnom pritvoru zbog sigurnosnih razloga, također bi bila provedena propisana procedura koja podrazumijeva da se donese odluka nadležnog organa o takvom lišenju slobode, na koju odluku zainteresovana stranka ima pravo žalbe, kako je to propisano odredbom člana 78. IV Ženevske konvencije. Kako u konkretnom slučaju nije postupljeno na navedeni način, onda to jasno upućuje na zaključak da nije bilo nikakvog pravnog osnova za lišenje slobode osoba zatočenih u logoru B., kako to zaključuje i drugostepeni sud. Stoga, činjenično stanje i u ovom dijelu pobijane presude je pravilno i potpuno utvrđeno, pa se suprotni žalbeni prigovori branitelja optuženog ukazuju neosnovanim.

Pobijajući činjenična utvrđenja drugostepenog suda u odnosu na krivičnopravne radnje opisane u izreci pobijane presude za koje je optuženi oglašen krivim, branitelj optuženog u žalbi citira iskaze svjedoka (A.H2, N.S., E.M., M.Č. i dr.) pri čemu ukazuje na nedosljednosti i/ili kontradiktornosti u njihovom kazivanju, na sličan način kako to

ukazuje i optuženi M.M. u svojoj žalbi. Tim navodima u žalbama optuženi i njegov branitelj nastoje dovesti u pitanje vjerodostojnost tih iskaza, odnosno, ukazati da je pogrešno drugostepeni sud postupio kada je takve iskaze ocijenio istinitim i na njima utemeljio zaključak o krivnji optuženog. Optuženi u svojoj žalbi još ukazuje i to da je drugostepeni sud „potcijenio“ iskaze svjedoka odbrane.

Ni ovi žalbeni navodi optuženog i njegovog branitelja nisu osnovani.

Prije svega, valja ukazati da se o ocjeni vjerodostojnosti iskaza svjedoka u konkretnom predmetu već ranije izjasnilo ovo vijeće, pa ti isti razlozi vrijede i povodom ovih žalbenih prigovora. Imajući u vidu da je drugostepeni sud, utvrđujući krivnju optuženog za krivičnopravne radnje opisane u izreci pobijane presude, analizirao i cijenio sve iskaze svjedoka pojedinačno i u međusobnoj vezi, pa i iskaze svjedoka odbrane, te dao sasvim jasne razloge zbog kojih nalazi da određena odstupanja u tim iskazima ne dovode u pitanje vjerodostojnost njihovog svjedočenja (strana 14. pasus treći i četvrti i strana 15. pasus prvi i drugi), to se žalbenim prigovorima da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno samo zato što drugostepeni sud kod ocjene dokaza nije slijedio liniju odbrane optuženog, ne dovodi u pitanje pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, pa se ovi žalbeni prigovori nisu mogli uvažiti.

Prema tome, po ocjeni ovog vijeća, žalbama optuženog i njegovog branitelja neosnovano se navedena presuda pobija zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Pobijajući drugostepenu presudu zbog povrede Krivičnog zakona, branitelj optuženog u žalbi ukazuje da je optuženi pogrešno oglašen krivim za krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ, jer nije dokazano da je krivično djelo učinjeno za vrijeme oružanog sukoba, kao jednog od zajedničkih elemenata za sva krivična djela ratnih zločina. Pri tome ponavlja u žalbi da se zaključak o postojanju oružanog sukoba ne može temeljiti na odlukama o proglašenju i ukidanju ratnog stanja jer su to političke odluke. Također, u žalbi ukazuje da izreka pobijane presude ne sadrži precizno određenje datuma početka i okončanja oružanog sukoba da bi se moglo zaključiti da su radnje optuženog počinjene u vrijeme postojanja tog sukoba.

Suprotno iznesenim žalbenim navodima branitelja optuženog ovo vijeće nalazi da pri donošenju pobijane presude nije došlo do povrede krivičnog zakona. Najprije, o postojanju oružanog sukoba na području općine V. u inkriminisanom periodu i činjenici da je predmetno krivično djelo učinjeno za vrijeme oružanog sukoba već je prethodno bilo riječi u vezi sa žalbenim prigovorima koji su se odnosili na bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje. Kako, dakle, ovo vijeće nalazi da se žalbom branitelja optuženog neosnovano dovodi u pitanje postojanje oružanog sukoba u vrijeme učinjenja predmetnog krivičnog djela iz ranije iznesenih razloga u ovoj presudi, neosnovanim se ukazuju i žalbeni navodi da se optuženi nije mogao oglasiti krivim za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog KZ SFRJ i da je zbog toga došlo do povrede krivičnog zakona. Također, navodima u žalbi branitelja optuženog da izreka presude ne sadrži precizno određenje datuma početka i okončanja oružanog sukoba na određenom

području, se ne dovodi u pitanje pravilnost pobijane presude. Po ocjeni ovog vijeća, u izreci pobijane presude dovoljno je naznačen period u kojem su se inkriminisane radnje desile, jer je utvrđeno da se radi o periodu u kojem je oružani sukob na određenom mjestu postojao, zbog čega se suprotni žalbeni prigovori branitelja optuženog ukazuju neosnovanim.

Iako je u žalbi branitelja optuženog navedeno da je žalba uložena i zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, u žalbi je izostalo bilo kakvo obrazloženje u vezi sa ovim žalbenim osnovom. Kako je žalba branitelja optuženog, kao i žalba optuženog, izjavljena zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, ovo vijeće je, u skladu sa članom 323. ZKP FBiH, ispitalo i odluku o krivičnopravnoj sankciji te našlo da su u tom pravcu žalbe optuženog i njegovog branitelja neosnovane. Po ocjeni ovog vijeća, drugostepeni sud je olakšavajuće okolnosti na strani optuženog pravilno cijenio kao osobito olakšavajuće okolnosti, te na osnovu toga optuženom izrekao kaznu zatvora ispod zakonom propisanog minimuma.

Federalna tužiteljica izjavljenom žalbom navedenu presudu pobija zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji. U žalbi navodi da je drugostepeni sud pri donošenju pobijane presude olakšavajućim okolnostima na strani optuženog dao prevelik značaj i smatra da te olakšavajuće okolnosti nisu takve prirode da im se daje karakter osobito olakšavajućih okolnosti. Smatra da su te okolnosti omogućavale sudu da optuženom izrekne blažu kaznu i to u granicama propisanim zakonom, ali ne i da mu kaznu ublaži ispod zakonom propisanog minimuma.

Cijeneći osnovanost iznesenih žalbenih prigovora federalne tužiteljice, ovo vijeće nalazi da se osnovano tom žalbom ukazuje da je izrečena kazna zatvora u trajanju od jedne godine preblago odmjerenjena. Naime, po ocjeni ovog vijeća, pravilno je drugostepeni sud prilikom odmjerenja kazne kao olakšavajuće okolnosti optuženom cijenio njegovu raniju neosuđivanost kao i porodične prilike (da je oženjen i otac dvoje djece), ne našavši otežavajućih okolnosti, kao i da je navedenim olakšavajućim okolnostima pravilno dao karakter osobito olakšavajućih. Međutim, osnovano se u žalbi federalne tužiteljice ukazuje da je navedenim osobito olakšavajućim okolnostima drugostepeni sud dao preveliki značaj. Obzirom na okolnosti koje je drugostepeni sud imao u vidu ovo vijeće nalazi da se izrečena kazna optuženom nije mogla ublažiti ispod zakonom propisanog minimuma i do najniže zakonom propisane mjere. Stoga je ovo vijeće, djelimično uvaživši žalbu federalne tužiteljice, donijelo presudu kojom je pobijanu presudu preinačilo u odluci o kazni tako što je, na osnovu čl. 41. stav 1., 42. tačka 2. i 43. stav 1. tačka 1. KZ SFRJ, imajući u vidu svrhu kažnjavanja i cijeneći utvrđene olakšavajuće okolnosti na strani optuženog M.M., istog osudilo na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 4 (četiri) mjeseca. Tako određena kazna zakona, po ocjeni ovog vijeća, u svemu odgovara težini učinjenog krivičnog djela, stepenu krivične odgovornosti optuženog kao njegovog učinitelja, koja je dovoljna, ali i potrebna za ostvarenje svrhe kažnjavanja.

Branitelj optuženog u žalbi ukazuje da optuženi nije u mogućnosti da snosi troškove postupka bez ugrožavanja egzistencije svoje porodice, budući da za vrijeme boravka u pritvoru nije mogao ostvarivati zaradu, te predlaže da isti bude oslobođen plaćanja troškova postupka. Međutim, za iznesene navode u žalbi da bi plaćanjem troškova

postupka bila ugrožena egzistencija porodice optuženog branitelj optuženog u žalbi ne nudi nikakve dokaze, pa su takvi prigovori paušalni i nedovoljni za preispitivanje drugostepene presude u dijelu odluke o troškovima postupka. Nadalje, iz izreke pobijane presude proizilazi da će se o visini troškova krivičnog postupka odlučiti posebnim rješenjem, na koje je žalba dopuštena. Ukoliko se nakon donošenja odluke o troškovima postupka utvrdi da bi plaćanjem troškova krivičnog postupka bilo dovedeno u pitanje izdržavanje optuženog ili njegove porodice, moguće je u smislu člana 202. stav 4. ZKP FBiH, donošenje posebnog rješenja kojim se optuženi oslobađa te obaveze.

Iz naprijed iznesenih razloga, ovo vijeće je na osnovu člana 329. ZKP FBiH, donijelo presudu kojom je odlučilo kao u izreci.

Zapisničar
Mevlida Šeta, s.r.

Predsjednica vijeća
Dinka Lukes, s.r.